

Beskrivelse

over

nogle lidet bekiendte Podurer, og en besønderlig Løppe

fra

Otho Fabricius.

Blant de uvingede Insekter er Podurernes Slægt vist en af de talrigeste. Endeel Arter ere allerede blevne bekiendte, og det er ikke saa vanskeligt ved ny Opdagelser at faae Antallet formeret af disse Vinkelboere. Imidlertid synes disse smaa Dyr endnu ikke at have vundet Naturkyndiges rette Agt: kun saa af de bekiendte ere blevne ordentlig beskrevne, de fleste hidtil blot angivne, blant hvilke, som jeg troer, følgende 7 Arter bør regnes, om ikke nogle af dem blive ganske ny. I Betragtning heraf kan vel ogsaa deres Beskrivelser med hosfæiede Tegninger ikke agtes overflødige; i det mindste har jeg af Erfarenhed lært, at man lettelig feiler i at tage en for anden, saa længe man ikke har deres fuldstændige Beskrivelse at samle de væsentlige Skielsmærker af, som paa saa smaa ikke kan ventes at være ret mange.

I.

Jordpoduren.

Denne Art forefalder jævnlig nok, og vil lettelig treffes under raadne Træstokke, som hvile paa Jorden; ei heller synes den aldeles forbigaaet af Naturkyndige,

turkyndige, da den uden Tvivl bliver de Svenskes Jordkrut og Linnæi *Podura viatica* Fn. Sv. (ed. ult.) 2320 iblant seposita; om hvilken denne store Mand dog siden maa være bleven uvis, siden han ei har indført den i sit *Systema naturæ*. Ventelig har han anseet den for den samme som *Podura aquatica*, som han paa anførte Sted lader sig forlyde med, hvori jeg dog ikke tør bifalde ham. Den bliver ogsaa anført under sit Svenske Navn Jordkrut i von Aphelens Oversættelse af Bomares Dict. T. VII. p. 555.

Jislandernes *Blaamor*, hvorom i Jislandske Reisebeskrivelse p. 607 cf. Zool. dan. prodr. 2177, bør ogsaa hidføres; dog blandes uden Tvivl sammesteds tvende sammen, da den eene som findes paa Blandet vel neppe er een Art med den som forekommer paa Jorden og Beiene, under hvilken sidste jeg forstaaer min.

Men, naar man efterlæser alle disse Steder, saa findes den blot nævnet, ikke tilstrækkelig beskrevet. Saasom den ogsaa findes i Grønland, har jeg i min *Fauna grönlandica* beskrevet den under Navn af

Podura (humicola) fusco-coerulea, antennis brevibus crassis, corpore cylindraceo versus anum crassior. spec. 180.

Da den er en af de almindeligste, som kan let faaes til Eftersyn og Sammenligning med andre forekommende Arter, saa vil jeg give dens Beskrivelse noget omstændeligere til Grund for de følgende.

De største, jeg har seet af denne Art, vare 1 Lin. lange, $\frac{1}{3}$ Lin. brede ved Bagen og $\frac{1}{5}$ Lin. ved Hovedet.

Hovedet er kort, noget trindt, dog fladere paa Tjssen, tykkere bagtil og ender fortil i en nedlobende affpidset Snude, der ei lettelig sees uden Hovedet oplættes; i samme har Munden Sted, skjønt Mundredskaberne vanskelig opdages formedelt deres Lidenhed. Det sidder kiendelig adskilt fra Kroppen ved et dybt Tverrkaar; kort foran samme seer man paa Overfladen en Tverfure, der foreenes med en Længdefure paa hver Side under Dinene, og foran mod Snuden igien samles fra begge Sider i en Runding, giver saaledes næsten en spadeformig indtrykt Figur paa Hovedet.

Dinene, 2de, sidde paa Tjssen, sorte, ægformige, og ere kiendeligt paa de lyse Exemplarer. Midt imellem dem er en liden Dull, der snart skulde

ansees for et 3die Die, dog er den ikke som Dinene sort, men rødsladen og stærkere farvet end det øvrige af Hovedet.

Famlestænglerne ere korte, neppe af Hovedets Længde, tykke, bestaae af 4 Led, næsten lige tykke, dog det yderste lit tyndere og længere end de øvrige.

Kroppen er fladtrind, mod Bagen tykket, dog kort for Gatboret igien afkneben; har 9 Indskaar, som best kiendes paa Ryggen, af hvilke det første er kortest, siddende som et Halsstykke, 2-5 de længste, og tiltage næsten umærkelig i Bredden, men det 5te er lit kortere end de 3 foregaaende, som ere lige lange; 6-8 ere de bredeste, og lige lange, men kortere end de forrige, ved det 7de og i sær det 8de begynder Kroppen igien at aftage i Bredden; det 9de er et lidet Gatborsstykke ligesom forlænget ved en liden kogleformig Ende, der har en vandret Splitte, hvor Gatboret er, som best sees naar den oplætter Bagen. De største Indskaar ere til Siderne lit indtrykte, hvorover de synes dobbelte, og, hvor de samles paa Ryggen, seer man i Tverfuren selv 2 ophøiede Punkter som ere mørkere end det øvrige, og danne 2 Længdestriber paa Ryggen.

De 6 Fødder sidde under de 3 forreste Indskaar (egentlig synes det 1ste Par at sidde under Halsstykket, det 2det i Tverfuren mellem andet og tredie Indskaar, og det 3die mellem tredie og fjerde Indskaar); de ere alle krumme og korte, de forreste kortest, da de tage smaat til i Længde bag ud; bestaae, som det synes, af 3 Led foruden et bulket Grundstykke, og en enkelt Kloee eller Spidse. Naar de udstrækkes, række de kun lidet uden for Kroppen.

Springstiarten er meget liden og ukiendelig, ligger bøiet under Bugen, tager sin Begyndelse ved det 7de Indskaar med et fladt Grundstykke og naaer ikke ganske til det bageste Par Fødder med sine tilspidse, parallellebende og tæt sammenflemte Grene. Naar den udstrækkes, sees den neppe uden for Gatboret, og uden Tvivl kan den ei ganske tilbagelægges, thi endog paa de døde saaes den bøiet under Bugen, som er usædvanligt hos disse smaa Dyr, der gierne strække Stiart, naar de døe. I det lille Rum imellem Springstiartens Spidse og det bageste Par Fødder sees paa Bugen en liden Forhøining, ligesom deelt efter Længden.

Farven er en Blanding af blaat og rødshdet, dog neden til og i Tverfuren mere lys. Der er og Forskiel paa Exemplarerne, da nogle ere mere mørke

mærke og næsten blaaforte med et rødt Skær; andre mere lyse, rødagtige og have neppe et blaat Skær (paa disse kunde alting best betragtes). Hoved, Ryg og Følehorn have een Farve, men Munden og Fødderne vare hvidagtige.

Overalt er Kroppen beklædt med et meget kort og fint Laad.

Denne Podure har jeg funden baade i Norge og Grønland i god Jord under Stene og raadne Træstokke. Ogsaa er den mig forekommen i Norge i min Kielder paa Østøndernes Strøe, som var fugtigt af det nedløbende Bl og anden Bødske. Paa alle disse Steder vrimslede de i Hobetal om hinanden.

Den har Evne til at springe, dog ikke høit, og sielden vover det i sin Frihed, men kryber og vælter sig paa sine Ege i det vædskfulde Dynd og fugtige Jord, seen til Gangs. Da jeg lagde den paa Vand, kreb den vel paa Vandsskorpen, men kunde der ikke springe, kom mere seent affted med sin Gang, og hvilede længe imellem, ret som den var død: deraf sluttede jeg, at Vandet ikke er dens rette Element.

Fig. 1. viser Jordpoduren.

A. i naturlig Størrelse. B. meget større forestillet fra Ryggen.

C. ligesaa fra Bugen, og D. fra Siden.

a. Snuden. b. Vinene. c. den lille Bull imellem Vinene.

d. Garboret. e. de punkteerte Striber paa Ryggen.

f. Springstierten. g. den lille Bull under Bugen.

II.

Moospoduren.

Denne skulle nærmest ligne Podura (nemoralis) oblonga cinerea pedibus totis, antennisque apice albis, cauda sulphurea. Zool. dan. prodr. 2171. dog bliver neppe den samme, da jeg ikke har fundet de hvide eller soovelgule Deele, som den sammesteds tillægges. Jeg vil derfor indtil videre kalde den:

Podura (hypnorum) oblonga, virescens, postice fulvescens.

Den er fuldkommen $1\frac{1}{2}$ Lin. lang og $\frac{1}{2}$ Lin. bred.

Hovedet er, som paa de fleste Arter, aflangt og næsten af en rhombisk Skikkelse, blegt og har neppe et grønt Skiar.

Dinene store, sorte, aflange.

Famlestænglerne korte, mørke med en grøn Blanding; i Leedenes Samlingssteder ere de mørkest, derfor synes de ringede; har 4 Led, hvoraf de 2 mellemste forstest, alle næsten lige tykke.

Kroppen aflang, fortil noget ængere, bagtil bredere og meget stump ved Gataboret (dog er den ei saa plump, som paa næstforegaaende); bestaaer af 7 Led, hvoraf de 4 første grønagtige, de 3 bageste lysere og noget rødladne. I Størrelse (efter Dyrets Længde) overgaae de 2 første meget de øvrige, men i Brede tage de jevnt til mod Bagen. Alle ere glatte og ligesom tegllate paa hinanden.

Fødderne korte, bleggønne.

Hele Insektet er laadden med talrige, korte, hvidagtige Laad, der vise sig efter en vis Stilling mod Dagen.

Under Bagen er en blegere Kende, hvor Springstiarten ligger indboiet, der ellers er rodfæstet i det yderste af Bagen, kan bøies ud og ind efter Behag, og er hvidagtig, meget kort med skrævende Gren.

Funden paa de norske Fjælde under Moosen, og er allerede i April Maaaned tilshue, skient Sneen da nylig er bortsmeltet, og Grunden under Moosen meget fugtig.

Den kan springe got, dog ei over 4 Tommer lodret. Lever ei længe paa det tørre, hvilket jeg forsøgte paa mine Exemplarer, som strax døde efter nogle Spring.

Fig. 2. viser denne Art.

A. i naturlig Størrelse. B. meget større forestillet.

a. den mørke Fordeel. b. den lyse Bagdeel. c. Springstiarten. d. Dinene.

III.

Den beltede Podure.

Bliver Podura (cineta) cylindrica grisea, cingulo atro antice albo. Syft. nat. (ed. XII.) 1014, 10. Fn. Svec. 1933, om hvilken
paa

paa begge Steder dog ikke siges mere; og, om end disse saa Ord ikke ganske passe paa min, der har mere end et Belte, saa vil jeg dog i det høieste kun ansee den for en Artsforandring deraf, som jeg nøiere saaledes vilde bestemme:

Podura (cineta) cylindracea, cinereo-virescens, cingulo duplici anoque nigris, albo marginatis.

Rekke er den $1\frac{1}{2}$ Lin. lang, og $\frac{1}{2}$ Lin. bred.

Hovedet er bleggønt, har en rhombisk Figur, bliver fortil ængere, med hølbige Kindbækker.

Dinene sidde ved Grunden af Famlestængerne, ere smaa, sorte, aflange.

Famlestængerne nogenledes lange, mørkegrønne, høielige, bestaae af 4 store Led, der synes deelte i mange mindre.

Kroppen aflang, trind, for og bag lit ængere, bestaaer af 7 Led, hvoraf de 2 forreste ere grøn- og askegraa-blandede; de 2 følgende sorte med hvide Rander for og bag, hvoraf dannes 2 sorte Belter tværs over Kroppen med 3 hvide Tverstriber; de 2 næstsidste Led ligne de 2 første; og det allerbageste er sort med en hvid Forrand.

Fødderne ere korte, bleggøne.

Springstiarten er en lang hvid Fork med rette parallellebende Grene, kan høies ind under Bugen, og ligger gjerne i denne Stilling, uden naar Insekten vil springe; naar det døer, udstrækker det Stiarten med alle, eller man kunde maaskee sige: naar det har udstrakt Stiarten, og ikke kan faae den tilbage, saa maa det døe.

Allevegne paa Kroppen og Lemmerne er den laadden med et blegt nogenlunde langt Laad.

Findes paa de norffe Fjælde i Selskab med næstforegaaende.

Den baade leber og springer hurtig; synes og nogenledes at kunne fordrage det tørre, thi skönt dens Opholdssted var fugtig paa den vaarvadede Klippe og Jord under Moosen, saa levede den dog længere paa det tørre end adskillige andre af denne Slægt.

Fig. 3. giver den belstede Podure.

A. i naturlig Størrelse. B. meget større foresillet.

a. Beltet. b. den sorte Bagdeel. c. Springstiarten udstrakt.

IV.

Kæmpepoduren.

Er neppe tilforn bekendt, thi af de bekendte vidste jeg ingen at ligne den med uden *Podura villosa* Syst. nat. 1014, 9, hvor dog ikke meldes om den Kobberfarve, som min har, der desuden ikke er saa haarrig, at den skulde for-tiene Navn derafter. Jeg vil derfor nævne den

Podura (gigas) cylindracea fusco-ænea punctis nigris, antenni longis pedibusque pallescentibus.

Er den største af alle mig forekomne, vist $2\frac{1}{2}$ Lin. i Længde og $\frac{2}{3}$ Lin. i Brede.

Hovedet er aflangt, næsten ægformig, pluskiæbet.

Dinene sidde paa Siden af Hovedet mod Overdeelen, og ved Roden af Famlestænglerne, store nok, men, da de ere af samme Farve som Hovedet, saa oversees de lettelig.

Famlestænglerne lange, af Dyrets halve Længde, bestaae af 4 Led, nemlig: 1. Et lidet Grundled. 2. Et noget længere og tyldigere. 3. Det længste og tyndeste. 4. Det yderste, kort og tyndt tilspidset; disse 2 yderste synes igien sammensatte af flere smaa Ringe.

Kroppen udstrakt, trind, dog noget nedtrykt, ved Hovedet angere, da det 1ste Led tilvojer i Brede, men de andre ere næsten lige brede indtil det sidste, som igien afløibes; bestaaer af 7 Led, hvoraf det første længst, af Figur med en stumpret Kegel, hvis Top vender mod Hovedet, det 2det kortere, 3-6 næsten lige store og længere end det 2det; 7de eller Gatborstykke lidet og afrundet for Enden. Under Bugen er den noget flad og har en Kende, hvori Springstierten ligger, som har de 5 sidste Led's Længde, og 2 parallellobende fine Grene.

Fødderne ere længere end paa mange af dens beslægtede, eller ligedan mod hinanden proportionerede, bestaae af 3 Led og en eenlig Kloe eller Spids.

Farven paa Hovedet og Kroppens Ryg er en Blanding af brunt og kobberfarvet glindsende, men Kroppens Led har desuden neppe kiendelige sorte Rander

Kander og talrige korte Punkter hist og her, hvorfor den falder sortgrumset. Bugen og Stiarten ere blege.

Famlestænglerne fortagtige, dog de 2 nederste Led noget blaagraa.

Fødderne blege med endeel tyndt stræde Laad af samme Farve, men det øverste Led mørkt.

Allevegne sees paa Hoved og Krop korte fortagtige Haar stræde, og imellem Hovedet og første Led af Kroppen sidde de talrigere.

I uddøde Træers Rister, og Huller som Larverne kan have udboret, skal man helst træffe denne Podure. Eierne eenlig. Jeg har seet den baade i Norge og Jylland.

Den springer hyppelig, er meget livlig, og bevæger jævnlig sine Famlestængler.

Fig. 4. sees denne Art.

A. i naturlig Størrelse. B. større forestillet.

V.

Crystallpoduren.

Podura crystallina Zool. dan. prodr. 2170 passer efter dens korte Benævnelse: *candida pellucida tota* meget vel paa min, men da dens videre Beskrivelse og Beretning om dens Opholdssted mangler, kan den maaskee endda være en anden.

Den maa regnes blant de mindste, da den forekommer fra en Unids Størrelse til $\frac{1}{2}$ Lin. Længde; i sidste Fald neppe $\frac{1}{8}$ Lin. bred.

Hovedet lidet, rundt, neppe smalt end Kroppen, men fortil imellem Famlestænglerne afkneben til en liden Snude, hvor dens Mund; oventil er det noget fladt, staaer vel ret ud fra Kroppen, men luder dog noget med sin Snude.

Dinene ere af Farve med Hovedet, og opdages ikke lettelig, dog troer jeg at have seet dem med en Lupe, som 2 smaa Bulker paa Hovedets Sider tæt bag Famlestænglerne.

Famle-

Famlestænglerne ere derimod kiendelige nok, sidde ved det yderste af Snuden og lige i Panden, bestaae af 3 Led (foruden et lidet Grundled); det 1ste er længere end det mellemste og trindt; det mellemste kortest af alle, klodesformig; det yderste længst, trindt og noget affneben i Enden, ellers ere de alle lige tykke og skilte fra hinanden ved dybe Indskaar. De udgier næsten $\frac{2}{3}$ Kroppens Længde og bæies gemeenlig ved yderste Led.

Kroppen er næsten cylindrerformig, ovenil noget flad, under Bugen rendehuul, til Siderne hænger den ned som med en Bræmme over Bugen, der er lit savtallet efter Indskaarene, stilende bag ud, og langs ad Bræmmen synes et meget fiint Laad, som neppe sees Spor til paa det øvrige af Kroppen. Den bestaaer (saavidt man kunde skielne paa saa lidet et Dyr) af 7 Led, hvoraf det 1ste længst, dernæst 3 smaa, og igien 2 større efter Længden, endelig det 7de eller sidste ved Garboret afrundet, som neppe kan kaldes et ordentlig Led. Det forreste Led er noget toppet og hænger frem over Hovedet, men de bageste staae alle ret ud.

Fødderne sidde under forreste Led af Kroppen, synes at bestaae af 3 Led og en eenlig Kloe eller Spids.

Springstiarten ligger bøiet under Bugen og rækker lige hen til Fødderne, bestaae af et fladt todeelt Grundled, og 2 næsten parallellobende, ei meget adspaltede, men tilspidsede Grene, der igien ere trelede.

Farven paa hele Insektet er hvid glindsende. Kun saa, og det de største, ere lit ansigtfarvede paa Ryggen.

Denne Art har jeg jevnlig truffen i Norge under løse Stene paa Fjeldene, gemeenlig i Selskab med de smaa røde Myrer (*Formica rubra* Zool. dan. prodr. 1936) og staae med dem i en ganske god Forstaaelse, da de løbe om hinanden uden at vise nogen Frygt eller Efterstræbelse. Den er gierne talrig hvor den findes, dog hober den sig ikke som Jordpoduren, men kryber for sig selv omkring paa sin Plan.

Den løber meget fort og idelig vimser omkring, ligesom søgende efter noget i de smaa Rister paa Stenene eller i Grunden, men det er rart at see den springe, skient den vist nok ikke har sin Stiart forgieves. Er meget skrøbelig, thi neppe røres den, før den strækker Stiarten ud og døer.

Crystallpoduren sees Fig. 5

- A. i naturlig Størrelse. B. meget større forestillet fra Ryggen og C. fra Siden med Stierten udstrakt. D. Stierten meget stor forestillet. E. en Famlestængel ligesaa.

VI.

Den langhornede Podure.

Denne bliver

Podura (longicornis) cylindrica, flavicans, antennis corpore longioribus, pedibusque cinereis Zool. dan. prodr. 2174.

Forekommer af $1\frac{1}{2}$ Lin. Længde, men neppe $\frac{1}{3}$ Lin. bred.

Hovedet er aflangt, lit ludende, med opstaaende Nakke, oventil fladt, og ligesom skiallet, fortil bredest, bagtil smalere ligesom forsynet med en Hals, til Siderne syldig og stympet i Panden, hvor nedentil sees en Tup, som viser til Munden; bag disse ophoiede Munddeele sees en trekantet Huling, hvis spidseste Vinkel stiler bag ud, og denne Huling optager hele Hovedets Underdeel. Mundredskaberne ere vel ikke ret kiendelige, dog synes at bestaae af 2 sammenskelede Kiæber. Omkring Munden er den noget laadden, skient det øvrige af Hovedet er mere fri.

Dinene ere paa denne Art kiendelige, sidde paa Hovedets Sider tæt bag Famlestænglerne; hvert Die udgior en aflang sort Tirkant, som fortil er bredest og synes sammensat af mange smaa ophoiede sorte Puncter.

Famlestænglerne lange, tynde, fuldkommen af Dyrets Længde, ja synes endog længere, hvilket ei let kan bestemmes med Visshed, da de immer ere i Bevægelse; bestaae af 3 Led, nemlig: 2 korte, tykke, trinde Grundled, og et meget længere børstedannet Endeled, som igjen, saavelsom de andre tvende, synes sammensat af utallige smaa Ringe. De ere og forsynede med fine Børster og staae ret ud fra Pandesiderne lige foran Dinene, spredende sig med Enderne, der stedse bevæges og krummes.

Kroppen er udstrakt, næsten cylindrisk, fortil noget smalere, bagtil bredere og stump afrundet; med forreste Led ligger den ud over Nakken som en

Hvelving; til Siderne trykkes den noget sammen, som danner en skarp Kjøgning; Bagdeelen bøier sig op ved Gatboret; under Bugen er den rendehul, hvor først Fødderne, siden Springstierten har sit Sæde, derfor hænger Overdeelen af Kroppen ned til Siderne ligesom et Tælle. Hele Kroppen synes enkelt og har ingen ret kiendelige Led, men, seer man meget nøie til, saa vise sig dog nogle tverløbende Ophæielser paa Ryggen, der forraade ligesaamange Indskaar, nemlig 7 i Tallet, af hvilken 1ste længst, 2-4 mindst, 5 og 6 igjen større og bredest af alle, 7de eller sidste meget lidet.

Fødderne ere, som paa næstforegaaende; deraf sidder det første Par i Furen mellem Hovedet og Kroppen, de andre under Kroppens første Led.

Springstierten rækker fra Gatboret til Fødderne; bagtil ere dens Grene foreenede i et heelt bredt Grundstykke, men fortil med deres haarfine Spidse adspaltede.

Farven paa Hovedet og Kroppen er blegguul, men det sidste eller Gatborledet sortagtig; Famlestænglerne, Fødderne og Springstierten ere askefarvede, lidt violetglimdende; langs efter Ryggen forekommer og nogle grønagtige Pletter.

Hist og her har den vel korte tynde Børster, men neppe kiendeligere, derfor synes den glat for et blot Øie; men fra bageste Led opstaae over Gatboret nogle længere meget kiendelige Børster (3, 4 eller flere) som krummer sig forud og ere sortagtige.

Denne Art har jeg funden i Norge under luse Stene paa Dale siderne blant en noget fugtig, halv forraadnet, lang Moos, hos andre Urter.

Var meget livlig, og kunde springe ypperlig, bevæger ogsaa jævnlig sine Famlestængler. Synes ikke at kunne leve paa ganske tørre Steder, thi, da den een Nat over blev bevaret i et Glas, fandt.s den død, og havde da kringelbøiet baade sine fine Famlestængler og Springstiert.

Man seer den forestillet i Fig. 6.

A. viser den i naturlig Størrelse. B. meget større fra Ryggen og C. fra Bugen. D. fra Siden.

a. Hulingen under Hovedet. b. Binene. c. Halebørsterne. d. Springstierten opbøiet under Bugen. e. Samme udstrakt og kringelbøiet, som den findes paa den døde.

VII.

Dvergpoduren.

Blant Finnøi Arter forekommer een under det Navn: Podura (minuta) ovata flava, dorso maculis 2 ferrugineis *lyst. nat. 1013, 5*, som jeg ikke har truffen hos andre Skribentere, men kommer nærmest til den, jeg her agter at beskrive; dette synes vel ikke saa nøie at passe, at han kalder den ovata, da min hellere skulde hede compressa-gibba eller sub globosa; men baade hans og min har i øvrigt saameget overeenstemmende med den grønne (Podura viridis *lyst. nat. 1013, 1*. hvoraf baade falder grønne og gule Forandringer) at jeg fristes til at holde begge i det høieste kun for en Artforandring deraf; dog dette maa andre nærmere bestemme, og da den grønne er mere omstændelig af andre beskrevet, vil jeg til at lette Sammenligningen, her levere Dvergpodurens Beskrivelse, og indtil videre kalde den:

Podura (minuta) subglobosa, flavo-viridis, oculis nigris, maculis dorsalibus obscuris, antennis fractis ad apicem globosis.

Den er neppe $\frac{1}{2}$ Lin. lang og høj, og $\frac{1}{2}$ Lin. bred.

Hovedet har en stymret bred Pande, som viser en lodret Flade, er ellers næsten cirkelformig, dog oventil bredere, og nedentil mere afsnæben til Munden; Iffen er imellem Dinene meget opheiet og har til begge Sider mod Dinene en Længdesure; Siderne ere udfyldte, derfor sees Hovedet som en kort Ring, der og er meget smalere end Kroppen. Munden er forsynet med 2 smaa, bløde, lit fremragende, Spirer, som Mundstængler; disse falder paa denne lille Art tydelig i Dinene, endskiønt jeg paa andre større Arter ikke har kunnet opdage dem.

Dinene sidde tæt bag Samlestænglerne, øverst paa Hovedets Sider ere de sorte, aflang firkantede, og, som det let sees, sammensatte af mange mindre opheiede Punkter, men hvormange, lader sig ikke let bestemme.

Samlestænglerne ere næsten af Kroppens Længde, staaer sfiævt ud fra Pandens Sider, ere ved et Brud deelte i 2 store Dele, af hvilke den nederste er dobbelt saa lang, som den anden, og foruden et lidet Grundled deeler sig

igien i 3 mindre, men ulige, da det nærmeste ved Bruddet er ængt og længst, trindt, det mellemste klodeformig, og det allernderste bitte lidet tilspidset.

Kroppen er næsten klodeformig, dog til Siderne noget sammentrykt, saaledes oven og nedan meget toppet, sidder tæt fæiet til Hovedet, som næsten skjuler sig imellem Skuldrene (ret som, naar en Fugl har trukken Halsen tilbage imellem Brykflæren). Paa Ryggen sees man 2 Længdesurer, som danner og skiller en forheiet Midte eller Rygning fra de sammentrykte Sider. Paa Bugen sees en liden Tverfure, som deeler den i tvende Dele, den forreste størst, den bageste liden lødende mod Gatboret. I det øvrige synes Kroppen sammensat af flere smaa Ringe, som vanskeligt bestemmes.

Fødderne sidde i Hovedets og Kroppens Skillerum tæt fæiede med deres Grundled, og neppe indtager noget af Kroppens Fordeel, bliver, som sædvanlig, bag ud længere, men alle i Henseende til Kroppens Lidenhed anseelig lange (hvilket foruden den øvrige Dannelselse gjør den Bladlusene meget lig), bestaae af 3 Led og en liden Kloe eller Endespids.

Springstiarten ligger bœiet under Bugen i en Fordybning og er næsten dannet som paa Crystalpoduren, men skræber mere med sine Grene. Foran den Fordybning, hvori Springstiarten ligger, sees 2 smaa brandgule Bulker.

Insektets Hovedfarve er ellers guul med et grønt Skær, Bugen bleger; men, foruden de sorte Dine som tydelig sees i det gule, gives ogsaa paa Ryggen mod Bagen en stor sort Plet i en aflang Firkant; det allerbageste ved Gatboret er desuden mørkfarvet, og imellem Dinene, saavelsom paa Kroppens Sider, er en Blanding af brunt. Famlestænglerne ere uden for Bruddet sorte, men de øvrige Lemmer ere af Farve med Kroppen.

Som i Almindelighed findes et Slags Forvantfæb imellem Tingene i Naturen, der ved en let Overgæng synes at følge gradviis paa hinanden fra de mindre til de mere fuldkomne, (hvilket den dybtænkende Bonnet tydelig har viist i sin Betrachtung über die Natur zter Theil), saa synes mig at finde i Podurerne en Overgæng fra Lusene, og i Dvergpoduren et Forvantfæb med de ubingede Bladlus (aphides) eller mere med Bæggesmedene (Termes), da man snart skulde fristes til at holde den for en Art af disse Slægter, hvis den ikke var forsynet med sin Springstiart og derimod fattedes Bladlusenes Bag-

Baghorn; dog samme Lighed finder man hos flere Podurearter, for Ex. *Po-
dura viridis*, *polypoda*, *atra*. *lyst. nat.* 1013, 1. 2. 3.

Dvergpoduren er mig forekommen i Norge paa Trærnes Blade, paa
Græsset, ja ogsaa engang i September Maaned under en hul Steen, hvor
den dog ved min Ankomst kan være indstøvet fra Græsset.

Den springer fortreffelig og er meget levende; men paa det tørre eller
uden for det grønne synes den ikke at kunne leve ret længe, da den indstøttet i
et Glas døde inden 2 Timer og strakte Stiertten lige ud.

Fig. 7. viser denne Art.

A. i naturlig Størelse. B. meget større forestillet fra Ryggen med
Stiertten udstrakt. C. ligesaa fra Siden med Stiertten indbøjet.

D. Stiertten særskilt meget stor.

a. Antenne. b. den forreste høiere Deel af Kroppen. c. den
bageste lodende Deel. d. Mundspirerne. e. den sorte
Plet. f. Ryggens Længdesure.

Man har, saavidt mig bekiendt, hidtil ikke vidst af mere end eet Slags
Lopper at sige, thi en anden Art, som Linnæus kalder *Pulex penetrans*
lyst. nat. 1021, 2. tvivler han selv om i den undersøiede Note. Altsaa vil
det vel ikke blive Naturkyndige ubehageligt at see denne mørre Slægt formeret
med en nye Art, som jeg her vil søge at gjøre dem bekiendt og i Hensigt til dens
væsentligste Skielmærke vil kalde

VIII.

Den ørede Loppe.

*Pulex (auritus) albicans, capite auriculato, proboscide
corpore brevior.*

Den har vel meget tilfælles med den almindelige Loppe, da Kroppens
Dannelse i Almindelighed er den samme, men den har og meget, hvori den er
forskjellig fra hiin, og det allene vil jeg her anføre.

1. Forekommer den ikke saa stor, og neppe $\frac{2}{3}$ Lin. i Længde.
2. Farven, saavel paa Kroppen, som Lemmerne, er hvidagtig, men et sort Belte gaaer tværs over Ryggens første Led, som rækker noget ned paa Siderne, og 2 ligedanne omgiver Bugen paa 3die og 5te Led. Dinenene ere og sorte.
3. Dens Hoved er mindre hæld, og ender foran i en Spidse neden til (hvilken dog ikke maae tages for dens Suerør, det den desuden har ligesom den almindelige Loppe).
4. Det hele Legeme er og aldeles glat og slet uden kiendelige ophæiede Punkter, som ellers findes paa den almindeliges Hoved og Krop. Man seer kun faa fine Haar stræede hist og her især langs Ryggen, men flere ved Gatboret og Fødderne.
5. Gatboret fattes det Slags Gumt, som oventil findes paa den almindelige, og har kun en lodret Splitte, hvis sfiellede Sidebremme er stærk brynet med fine Børster. Under denne Splitte fremrager derimod et lidet Lem, der har noget ligt med de smaa Blærer som Kobillerne (Staphylini) pleie at fremstjude, er næsten kugleformig, meget brynet og stiler op ad, hvorfor Bagdelen med Billighed kaldes haget.
6. Det bag Dinene og nær ved Iffen sees til hver Side i et Indtryk paa Hovedet et andet Lem rodfæstet, der, skient lidet, falder kiendelig i Dinene som en Ørelap, og bestaaer af et trindt Grundled, der fører i Loppen en liden Kelle fra Bagkanten og en længere Dusk af 3 eller flere Børster fra Forkanten. Disse Ørelappe er bevægelige og røres jævnlig af Dyret op og ned, men rækker kun lidt over Hovedet, naar de ere oprakte.

Denne besønderlige Loppe fandt jeg i Norge 1778 i October Maaned paa Grønspetten (*Picus viridis* Zoo. dan. prodr. 98.) dog ei i nogen Mængde, og ellers er den mig ikke forekommet.

Fig. 1.

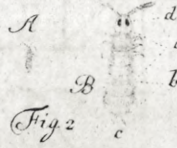
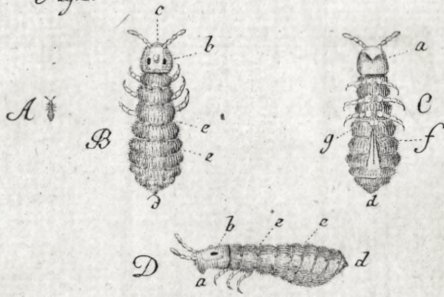
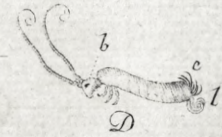
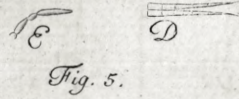
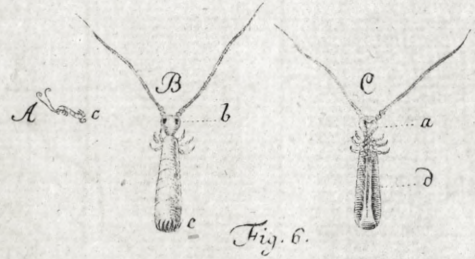

Fig. 4.

A

A

A

Fig. 7.

I Fuglens Fier løb den hurtig nok omkring, men aldrig saa jeg den hoppe. Jeg forsøgte at tvinge den dertil ved at lægge den paa et fladt Sted, men forgieves, thi ogsaa der stræbede den kun at gaae. Imidlertid er det ikke troeligt, at den, mere end den sædvanlige Loppe, skulde have sine lange Been forgieves.

Fig. 8. viser den ørede Loppe.

A. i naturlig Størrelse.

B. meget større forestillet.

a. Ørelappen. b. Gadtbordsplitten. c. Bagdelens Hage.

d. Hovedets spidse Nedgang.

C. Ørelappen særskilt.

a. Grundledet. b. Kollen. c. Borsteduffen.

Fort.